

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33D/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9623200417
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Babiaková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9623200417.1

Rozhodnutie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky disciplinárneho senátu Mgr. Kristíny Babiakovej, sudcov disciplinárneho senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a prísediacich sudcov disciplinárneho senátu doc. JUDr. Diany Treščákovéj, PhD. a doc. JUDr. Kamila Baraníka, PhD., LL.M. v disciplinárnom konaní vedenom na návrh ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti disciplinárne obvinenému: U.. H. O., sudca P. X. W. G., nar. XX. T. XXXX, bytom L. XX, XXX XX W., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na ústnom pojednávaní dňa 19. októbra 2023, takto

rozhodol:

I.

U.. H. O.,
narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom L. XX, XXX XX W.,
sudca P. X. W. D.

sa podľa § 34 ods. 1 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok)

u z n á v a v i n n ý m, ž e

ako sudca E. X. W. G., v jemu pridelenej trestnej veci vedenej na E. X. W. G. pod sp. zn. 1T/106/2010 nepostupoval svedomito a nekonal bez zbytočných prietahov tým, že v období od 04.05.2016, keď bolo expedované uznesenie o nariadení obmedzenia osobnej slobody svedka H. X., až do dňa 07.05.2020, bol vo veci absolútne nečinný a nevykonal žiadny úkon smerujúci k trestnému stíhaniu obžalovaného, v dôsledku čoho sa trestné stíhanie stalo neprípustné, nakoľko bolo premlčané, a preto bolo uznesením E. X. W. G. sp. zn. 1T/106/2010 zo dňa 7.4.2022 zastavené,

t e d a

svojím zavineným konaním porušil povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prietahov,

č í m s a d o p u s t i l

disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

z a t o s a m u u k l a d á

podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s § 42 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon súhrnné disciplinárne

opatrenie za skutok uvedený vo výroku tohto rozhodnutia a za skutok uvedený v právoplatnom rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 31D/21/2022 zo dňa 21. marca 2023, a to zníženie funkčného platu o 30 % na obdobie troch mesiacov.

Zároveň sa podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušuje výrok o disciplinárnom opatrení v rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 31D/21/2022 zo dňa 21. marca 2023, ako aj všetky rozhodnutia, ktoré vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

II.

Podľa § 38 ods. 2 DSP je disciplinárne obvinený U.. H. O. p o v i n ý nahradiť štátu trovy disciplinárneho konania vo výške 120,- eur, a to do 30 dní od doručenia tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Disciplinárny návrh

1. Minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“ alebo „minister spravodlivosti“) podľa § 15 písm. a) zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) - ďalej len „DSP“, disciplinárnemu súdu doručil dňa

13. júna 2023 návrh na začatie disciplinárneho konania proti U.. H. O., sudcovi P. X. W. G. (ďalej aj ako „disciplinárne obvinený“), pôvodne sudcovi E. X. W. G. (do 31. mája 2023).

2. Navrhovateľ disciplinárny návrh odôvodnil tým, že disciplinárne obvinený sa mal dopustiť disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona č. 385/200 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sudcoch“) na tom skutkovom základe, že ešte ako sudca E. X. W. G., v jemu pridelenej trestnej veci vedenej na E. X. W. G. pod sp. zn. IT/106/2010 proti obžalovanému Q. X. pre prečin krádeže podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, z nedbanlivosti porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon o sudcoch a prísediacich“), keď v pridelenej veci nepostupoval svedomito a nekonal bez zbytočných prietahov tým, že v období od 4.5.2016, keď bolo expedované uznesenie o nariadení obmedzenia osobnej slobody svedka H. X., až do 22.6.2020, kedy nadobudol účinnosť Dodatok č. 5 k Rozvrhu práce E. X. W. G. na rok 2020, na základe ktorého bol predmetný spis dňa 25.6.2020 pridelený novému zákonnému sudcovi U.. W. M., bol vo veci absolútne nečinný a nevykonal žiadny úkon smerujúci k trestnému stíhaniu obžalovaného, v dôsledku čoho sa trestné stíhanie stalo neprípustné, nakoľko bolo premlčané, a preto bolo uznesením E. X. W. G. sp. zn. IT/106/2010 zo dňa 7.4.2022 zastavené.

3. Disciplinárne obvinený podľa navrhovateľa porušil povinnosť uvedenú v § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, podľa ktorého je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo a bez zbytočných prietahov. Navrhol disciplinárne obvineného uznať za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch a uložiť mu disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch, a to zníženie funkčného platu o 20 % na obdobie troch mesiacov.

4. Navrhovateľ argumentoval, že Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) bol dňa 14. júla 2022 doručený podnet Okresnej prokuratúry W. G. na disciplinárne stíhanie disciplinárne obvineného, v ktorom bol namietaný jeho postup v konaní vedenom na E. X. W. G. pod sp. zn. 1T/106/2010. Okresná prokuratúra W. G. v tejto veci dňa 15. decembra 2010 podala obžalobu na E. X. W. G., pričom vec bola pridelená disciplinárne obvinenému. Z obsahu súdneho spisu mal navrhovateľ za preukázané, že sudca vykonával viacero pojednávaní, pričom na poslednom z nich dňa 11. apríla 2016 vyhlásil uznesenie, ktorým nariadil, aby svedkovi bola obmedzená osobná sloboda. Toto uznesenie bolo expedované dňa 4. mája 2016 a spis bol daný na lehotu „zatykač“. Disciplinárne obvinený až do prerozdelenia veci novému zákonnému sudcovi na základe dodatku č. 5 Rozvrhu práce E. X. W. G. na rok 2020 zo dňa 19. júna 2020, účinného od 22. júna 2020 nemal vykonávať žiadne ďalšie

úkony, ktoré by reálne smerovali k trestnému stíhaniu obžalovaného. Vzhľadom na to, že v predmetnej veci je podľa § 87 odsek 1 písm. e) Trestného zákona premlčacia doba tri roky, vec bola novým zákonným sudcom uznesením zo dňa 7. apríla 2022 zastavená, a to z dôvodu, že trestné stíhanie bolo neprípustné, lebo bolo premlčané.

5. Navrhovateľ zaujal presvedčenie, že trestné konanie obsiahnuté v návrhu je poznačené prieťahmi zavinenými zákonným sudcom v dôsledku jeho nečinnosti. Poukázal na nezanedbateľný následok takéhoto postupu, a to zastavenie trestného stíhania z dôvodu jeho premlčania. Uznal, že disciplinárne obvinený nemal spis po celý čas nečinnosti u seba, keďže tento bol na lehote „zatykač“, ale podľa jeho názoru to nič nemení na zavinení disciplinárne obvineného, keďže základnou povinnosťou sudcu je sledovať plynutie premlčacej doby vo všetkých jemu pridelených veciach. Sudca je podľa navrhovateľa povinný veci, v ktorých hrozí premlčanie, uprednostniť a urobiť v nich neodkladné úkony smerujúce k trestnému stíhaniu, aby došlo k odvráteniu ich premlčania. Sudca je zodpovedný za organizáciu práce vo svojom súdnom oddelení, čo podľa navrhovateľa bezpochyby zahŕňa aj udelenie pokynov pre súdny aparát, aby veci, ktoré sú na lehote, boli pravidelne kontrolované a vykonávané v nich úkony, ktoré by mali za následok prerušenie premlčania. Poukázal na to, že v spise sa od úkonu nariadenia obmedzenia osobnej slobody svedka na č.l. 319 nenachádza žiaden pokyn sudcu, aby súdny aparát dopytoval políciu, čo by podľa navrhovateľa mohlo byť považované za úkon smerovaný k trestnému stíhaniu. Doplnil, že žiaden úkon nebol vykonaný ani potom, čo sa prokuratúra dňa 12. novembra 2018 dopytovala na aktuálny stav konania.

6. Vo vzťahu k disciplinárnemu opatreniu zaujal názor, že z preventívneho hľadiska a vzhľadom na porušenie povinností, ktoré malo za následok premlčanie trestného stíhania, je potrebné disciplinárne obvinenému uložiť disciplinárne opatrenie - zníženie funkčného platu. Poukázal na to, že disciplinárne obvinený bol uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia a bolo mu uložené disciplinárne opatrenie (napomenutie) rozhodnutím disciplinárneho senátu do dňa 7. augusta 2020 vo veci sp. zn. 5Ds/1/2019. Rovnako bol uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 31D/21/2022-48 zo dňa 21. marca 2023, za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie - zníženie funkčného platu o 15% na obdobie 3 mesiacov.

II.

Vyjadrenie disciplinárne obvineného

7. Disciplinárnemu súdu bolo dňa 16. októbra 2023 doručené vyjadrenie disciplinárne obvineného, v ktorom uviedol, že vo veci boli vykonávané viaceré pojednávania, pričom dňa 11. apríla 2016 súd vydal nariadenie, aby svedkovi bola v zmysle § 88 ods. 1 Trestného poriadku obmedzená jeho osobná sloboda. Do tohto okamihu podľa disciplinárne obvineného súd konal bez prieťahov. Po tomto dátume bol spis daný na príslušnú lehotu a disciplinárne obvinený nemohol sledovať obsah spisu aj vzhľadom na množstvo trestných vecí, pričom poukázal na zaťaženosť E. X. W. G. v danom období. Uviedol, že sa necíti byť zodpovedný za vzniknuté prieťahy, ktoré viedli k premlčaniu trestného stíhania a žiadal spod disciplinárneho návrhu oslobodiť. Vyslovene požiadaval, aby sa ústne pojednávanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti. Vyzval súd, aby zobral do úvahy, že skutky, za ktoré bol doteraz sankcionovaný, sa mali udiť až po konaní posudzovanom v tejto veci.

III.

Konanie pred disciplinárnym súdom

8. Predsedníčka disciplinárneho senátu podľa § 28 DSP nariadila na prejednanie veci ústne pojednávanie na 11. septembra 2023, ktoré bolo odročené z dôvodu kolízie pojednávania na strane disciplinárne obvineného. Nový termín ústneho pojednávania bol nariadený na deň 19. októbra 2023 a bol riadne oznámený všetkým účastníkom konania. Na pojednávaní sa zúčastnil zástupca navrhovateľa. Disciplinárne obvinený sa z tohto termínu ospravedlnil a žiadal, aby sa pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. Disciplinárny senát preto v súlade s § 29 ods. 1 DSP vec prejednal v neprítomnosti disciplinárne obvineného. Navrhovateľ predniesol disciplinárny návrh zhodne s jeho písomným vyhotovením.

IV.

Dokazovanie a zistený skutkový stav

9. Na ústnom pojednávaní predsedníčka senátu podľa § 29 ods. 3 DSP podala informáciu, že v rámci predbežného šetrenia podľa § 25 DSP si senát vyžiadala z P. X. W. G. spis sp. zn. 1T/106/2010, osobný spis disciplinárne obvineného a do spisu založil štatistické výkazy disciplinárne obvineného za roky 2016 - 2020.

10. Súd vykonal dokazovanie prečítaním listín z pripojeného spisu sp. zn. 1T/106/2010 a to: Uznesenie zo dňa 11. apríla 2016 o nariadení na obmedzenie osobnej slobody svedka (č.l. 318), lustráciu svedka zo dňa 3. mája 2016 (č.l. 319), Dodatok k rozvrhu práce E. X. W. G. zo dňa 19. júna 2020 (č.l. 323), Pridelenie spisu sudcovi W. M. dňa 25. júna 2020 (č.l. 327), Žiadosť Okresnej prokuratúry W. G. o zaslanie aktuálnej správy o stave konania zo dňa 12. novembra 2018 (č.l. 328), Uznesenie E. X. W. G. o zastavení konania z dôvodu neprípustnosti trestného sťažovania pre jeho premlčanie zo dňa 7. apríla 2022 (č.l. 347). Tiež vykonal štatistické výkazy disciplinárne obvineného za roky 2016 až 2020, podnet Okresnej prokuratúry W. G. na začatie disciplinárneho konania zo dňa 8. júla 2022 a z osobného spisu disciplinárne obvineného obdobie jeho práceneschopnosti v roku 2020.

11. Ku skutku kladenému disciplinárne obvinenému za vinu z vykonaných dôkazov bezrozporne vyplýva, že vo veci vedenej na E. X. W. G. pod sp. zn. 1T/106/2010 bol disciplinárne obvinený od doručenia tejto veci zákonným sudcom, pričom v období odo dňa 4. mája 2016, keď bolo expedované uznesenie o nariadení obmedzenia osobnej slobody svedka, až do dňa 25. júna 2020, kedy bol spis pridelený novému zákonnému sudcovi, nebol disciplinárne obvineným realizovaný vo veci žiadny úkon. Zo spisu vyplynulo, že Okresná prokuratúra W. G. listom zo dňa 12. novembra 2018 žiadala o zaslanie aktuálnej správy o stave konania. Uznesením E. X. W. G. sp. zn. 1T/106/2010 zo dňa 7. apríla 2022 došlo k zastaveniu konania z dôvodu premlčania. V predmetnej veci nebol po dobu od 4. mája 2016 do 25. júna 2020 (4 roky) vykonaný žiadený úkon.

12. K výkonu funkcie sudcu disciplinárne obvineným z vykonaných dôkazov vyplýva, že v období rokov 2016 až 2020 riadne bez obmedzení vykonával funkciu sudcu v bežnej trestnej agende. V roku 2016 mu bolo pridelených 429 vecí, vybavil 410, pričom na konci roka mal 145 nevybavených vecí. V roku 2017 mu bolo pridelených 246 vecí, vybavil 266, pričom na konci roka mal 125 nevybavených vecí. V roku 2018 mu bolo pridelených 354 vecí, vybavil 337, pričom na konci roka mal 142 nevybavených vecí. V roku 2019 mu bolo pridelených 312 vecí, vybavil 254, pričom na konci roka mal 200 nevybavených vecí. V roku 2016 využil 94 z 98 pojednávacích dní, v roku 2017 využil 102 z 99 pojednávacích dní, v roku 2018 využil 119 zo 100 pojednávacích dní, v roku 2019 využil 81 zo 100 pojednávacích dní. V roku 2020 mu bolo pridelených 105 vecí a odobratých 249, vybavil 45 a zo 48 pojednávacích dní využil 23 dní. V roku 2020 bol dlhodobo práceneschopný odo dňa 10. februára 2020 do 18. marca 2020 (následne 2 pracovné dni pracoval), odo dňa 23. marca 2020 do dňa 6. mája 2020 (následne 1 deň pracoval) a odo dňa 11. mája 2020 do dňa 30. októbra 2020.

13. Uvedené skutkové závery bezrozporne vyplývajú z vykonaných dôkazov, ktoré súd vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom zhodnotení všetkých okolností jednotlivo, ale aj v ich súhrne (§ 2 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 4 DSP). Tieto nerozporoval ani disciplinárne obvinený, ktorý namietal iba svoje zavinenie.

14. Disciplinárny senát v súvislosti s dodržaním lehoty na podanie disciplinárneho návrhu uvádza, že disciplinárne previnenie, ktorého podstatou je nevykonávanie procesných úkonov v súdnom konaní, je trvácim disciplinárnym previnením, pretože ním sudca vyvoláva a udržiava protiprávny stav (§ 122 ods. 12 Trestného zákona v spojení s § 150 zákona o sudcoch). Objektívna lehota na podanie disciplinárneho návrhu tak začína plynúť deň nasledujúci po ukončení tohto stavu. Navrhovateľ vymedzil skutok disciplinárne obvineného tak, že sa mal zavineného konania dopustiť do dňa 22. júna 2020, kedy nadobudol účinnosť Dodatok č. 5 k Rozvrhu práce E. X. W. G. na rok 2020, na základe ktorého bol predmetný spis dňa 25. júna 2020 pridelený novému zákonnému sudcovi U. W. M.. Ako však vyplynulo z vykonaného dokazovania, disciplinárne obvinený bol už odo dňa 11. mája 2020 dlhodobo práceneschopný (a bol aj dňa 25. júna 2020, kedy nadobudol účinnosť rozvrh práce). V tejto súvislosti už disciplinárny súd opakovane uviedol (napr. sp. zn. 33D/9/2021), že sudca v čase svojej práceneschopnosti neplní funkcie sudcu a z toho dôvodu nemožno dobu trvania jeho zavineného konania ohraničiť dátumom, v ktorom bol preukázateľne dlhodobo práceneschopný. Zodpovednosť za

vytýkanú nečinnosť, a teda jeho zavinenie, môže byť disciplinárne obvinenému pripísané do dňa, kedy preukázateľne pracoval a mohol plniť svoje povinnosti.

15. Aplikujúc vyššie uvedené východiská na prípad disciplinárne obvineného z vykonaného dokazovania vyplynulo, že bol odo dňa 11. mája 2020 do dňa 30. októbra 2020 nepretržite dlhodobo práceneschopný a jeho veci boli prerozdelené iným sudcom z dôvodu jeho práceneschopnosti. Ako posledný deň disciplinárne obvinený preukázateľne pracoval dňa 7. mája 2020 a v tento deň mohol vykonať relevantné úkony smerujúce k trestnému stíhaniu páchatel'a a teda k prerušeniu plynutia premlčacej doby a začatiu plynutia novej (hoci išlo o deň medzi dvoma obdobiami práceneschopnosti, disciplinárny senát bol toho názoru, že vzhľadom na potrebu vykonať iba úkon, ktorý by prerušil plynutie premlčacej doby, tento mohol disciplinárne obvinený urobiť aj počas jedného dňa práce). Podľa disciplinárneho senátu tak disciplinárne obvinenému bolo možné pripísať zavinenie za vzniknuté prieťahy len do dňa 7. mája 2020 a teda týmto dňom aj došlo k ukončeniu trvania jeho zavineného konania a nasledujúcim dňom došlo k začatiu plynutia objektívnej lehoty na podanie návrhu. Ak navrhovateľ skutok disciplinárne obvineného ohraničil dňom 22. júna 2020 a v súvislosti s týmto počítal plynutie objektívnej lehoty na podanie návrhu, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia tejto skutočnosti (návrh by bol podaný oneskorene, keďže bol podaný 12. júna 2023 a trojročná objektívna lehota podľa § 120 ods. 4 zákona o sudcoch účinného do 30. novembra 2021 na podanie návrhu by uplynula 8. mája 2023).

16. Disciplinárny senát však pri posudzovaní dodržania objektívnej lehoty na podanie disciplinárneho návrhu zobral do úvahy, že disciplinárne obvinený bol Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky rozhodnutím sp. zn. 31D/21/2022 zo dňa 21. marca 2023 uznaný vinným zo spáchania disciplinárneho previnenia, ktorého sa mal dopustiť v období od 20. júla 2021 do dňa 27. septembra 2021, teda v čase plynutia premlčacej lehoty v posudzovanej veci. Aplikoval tak ustanovenia § 118 ods. 2 písm. b) a 3 zákona o sudcoch, podľa ktorých sa premlčanie disciplinárneho previnenia prerušuje, ak sa v premlčacej lehote sudca dopustí iného disciplinárneho previnenia, pričom prerušením premlčania začína plynúť nová premlčacia lehota. V zmysle citovaných ustanovení tak odo dňa 27. septembra 2021 začala plynúť nová premlčacia lehota, pretože (i) týmto dátumom došlo k spáchaniu trvajúceho disciplinárneho previnenia (jeho dokonaním), (ii) bolo spáchané v čase plynutia objektívnej/premlčacej lehoty na podanie návrhu v posudzovanom skutku (odo dňa 7. mája 2020 do 7. mája 2023) a (iii) za predchádzajúce previnenie bol disciplinárne obvinený právoplatne uznaný vinným. Disciplinárny senát tak vyhodnotil, že trojročná objektívna lehota na podanie disciplinárneho návrhu bola zachovaná, keďže odo dňa 27. septembra 2021 začala plynúť nová premlčacia lehota a návrh bol podaný dňa 12. júna 2023.

17. Rovnako, keď sa navrhovateľ dozvedel o skutku dňa 14. júla 2022, kedy mu bol doručený podnet Okresnej prokuratúry W. G., návrh podal aj v zákonnej subjektívnej lehote jedného roka.

18. Ku skutkovým zisteniam disciplinárny senát konštatuje, že podľa § 278 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 DSP môže najvyšší správny súd v disciplinárnom konaní rozhodovať len o skutku, ktorý je uvedený v disciplinárnom návrhu. Judikatúra v tejto súvislosti už zdôraznila, že pri posudzovaní toho, čo tvorí skutok v zmysle uvedeného ustanovenia, nie je vždy rozhodujúci jeho doslovný opis v skutkovej vete obžaloby (disciplinárnom návrhu). Podstata skutku je totiž určená účasťou obvineného na určitej (trestne) stíhanej udalosti, z ktorej vzišiel následok významný z hľadiska (trestného) práva hmotného. Podstata skutku zostáva zachovaná, ak je zachovaná aspoň sčasti totožnosť konania alebo následku (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Tz 207/95, judikát R 9/1997). Neskoršia judikatúra tieto závery spresnila v tom zmysle, že totožnosť skutku je zachovaná v prípade úplnej zhody konania a následku, zhody aspoň v konaní pri rozdielnom následku, zhody aspoň v následku pri rozdielnom konaní, ako aj v prípade, ak konanie alebo následok, príp. oboje budú zhodné aspoň čiastočne, a to za predpokladu, že bude daná zhoda v podstatných okolnostiach. Teória ani prax nechápe totožnosť skutku len ako úplnú zhodu medzi skutkovými okolnosťami uvedenými v obžalobnom návrhu (disciplinárnom návrhu) a výrokom rozhodnutia súdu. Postačí zhoda medzi podstatnými skutkovými okolnosťami. Súď totiž musí prihliadať na tie zmeny skutkového deja, ku ktorým došlo v rámci dokazovania. Súdna prax teda pripúšťa odchýlky od skutkového stavu uvedeného v obžalobe či už tak, že sa k nemu pripoja nové skutočnosti v obžalobe neuvedené, alebo sa vynechajú niektoré skutočnosti v obžalobe uvedené, ak sa ukázali nesprávnymi, alebo že sa skutočnosti určitým spôsobom len modifikujú, pokiaľ sa tým nemení priamo podstata skutku (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR 1 TdoV 19/2011).

19. Uvedené závery možno podľa najvyššieho správneho súdu aplikovať aj v disciplinárnom konaní a pri posudzovaní disciplinárnej zodpovednosti sudcov, pri ktorej § 150 ods. 2 zákona o sudcoch odkazuje na primerané použitie všeobecnej časti Trestného zákona. Ani najvyšší správny súd tak nie je doslovne viazaný formuláciou skutkovej vety (opisu skutku) v disciplinárnom návrhu, ale môže k nemu po vykonanom dokazovaní pripojiť nové skutočnosti, ktoré v návrhu neboli uvedené alebo vynechať skutočnosti, ktoré sa ukázali ako nepravdivé. Podstatné je, aby zostala zachovaná totožnosť skutku vo vyššie vymedzenom význame. Najvyšší správny súd tak posúdil zistený skutkový stav s ohľadom na tieto všeobecné východiská a upravil obdobie skutku v súlade so závermi uvedenými v bodoch 14 - 16 tohto rozhodnutia.

V.

Právne posúdenie

20. Podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch je sudca povinný vykonávať svoje povinnosti svedomito, v pridelených veciach konať plynulo bez zbytočných prieťahov. Pre priebeh trestného konania, keďže posudzovaný skutok sa týka postupu disciplinárne obvineného v trestných veciach, je táto povinnosť vyjadrená aj v § 2 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorého každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Disciplinárny senát dospel k záveru, že disciplinárne obvinený svojím nekonaním ako zákonný sudca vo veci sp. zn. 1T/106/2010 tieto svoje povinnosti porušil.

22. Predtým, ako disciplinárny senát posúdil prieťahy v posudzovanej veci, ustálil východiská, ktorými sa riadil. Hodnotenie nečinnosti sudcu je totiž závislé na mnohých individuálnych okolnostiach, ako je napr. celkové množstvo nevybavených vecí sudcu ovplyvňujúce jeho schopnosť a možnosť s vecami priebežne a bez prieťahov pracovať, pracovné zázemie a podmienky včítane organizácie práce podľa rozvrhu práce, druhu a zložitosti agendy, rozhodovací stupeň, správanie účastníkov konania, význam veci a pod.

23. Pri posudzovaní otázky vyvolania protiprávneho stavu nečinnosťou je potrebné sa vždy zaoberať tým, či ide o nečinnosť (nekonanie), ktoré je disciplinárnoprávne relevantné, ako to najvyšší správny súd už formuloval vo svojich rozhodnutiach napr. sp. zn. 31D/9/2021, 32D/21/2021 a 33D/19/2021. Z nich vyplýva, že podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona (v spojení s § 150 ods. 2 zákona o sudcoch) sa totiž konaním rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel' podľa okolností a svojich pomerov povinný. Judikatúra k citovanému ustanoveniu sa sústredila na posúdenie otázky, čím má byť založená povinnosť konať, a dospela k záveru, že má ísť o povinnosť právnu alebo aspoň povinnosť podobnej právnej sily (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5 Tz 2/87, judikát R 7/1988, rozsudok Najvyššieho súdu SSR sp. zn. 5 Tz 81/76, judikát R 25/1977). Trestnoprávne (a aj disciplinárnoprávne) relevantné môže byť nekonanie len za predpokladu, že existuje aspoň vo všeobecnosti takáto povinnosť, ktorá zaťažuje aj páchatel'a. Judikatúra sa však podrobnejšie nezaoberala výkladom pojmov „podľa okolností a svojich pomerov“. Tieto pojmy individualizujú rozsah a obsah povinnosti, aká zaťažuje konkrétneho páchatel'a v konkrétnej situácii. Aby sa nekonanie stalo konaním v zmysle § 122 ods. 12 Trestného zákona, je nevyhnutné, aby sa páchatel', ktorý vo všeobecnosti má určitú povinnosť, ocitol v takých konkrétnych okolnostiach, že na základe tejto povinnosti musí niečo konkrétne vykonať na ochranu záujmu chráneného príslušným trestným alebo disciplinárnym predpisom. Osobitnú podmnožinu problematiky, či nekonanie predstavuje porušenie konkrétnej povinnosti konať na ochranu príslušnému chráneného záujmu, predstavujú situácie, v ktorých by konajúci mal mať viacero takýchto konkrétnych povinností súčasne, avšak nemôže takto konať, pretože to z rôznych dôvodov nie je možné. Doktrína v tejto súvislosti hovorí o tzv. kolízii povinností, o ktorú ide, ak by konajúci mal súčasne splniť aspoň dve povinnosti, ale môže splniť len jednu z nich za cenu toho, že druhú nesplní [porov. napr. Erb, V., Schäfer, J. (eds.): Münchener Kommentar zum StGB. 4. vydanie, 2020, marg. č. 251 a nasl.].

24. Riešenie prípadov takejto kolízie v zásade vychádza z myšlienky, že nikto nemôže byť povinný konať nemožné, takže ani od konajúceho sa nedá žiadať nemožné splnenie oboch povinností súčasne. Z disciplinárnoprávneho hľadiska sa v podobnej kolízii povinností ocitá aj sudca, ktorý je podľa § 30

ods. 4 zákona o sudcoch povinný konať bez zbytočných prieťahov v každej jednej jemu pridelenj veci. Vzhľadom na spôsob pridelenia vecí náhodným výberom však môže dôjsť k situácii, že počet pridelených vecí je tak veľký, že sudca túto povinnosť nemôže splniť súčasne vo všetkých veciach. Ak totiž vykonáva určité úkony v jednej z nich, pri obmedzenom celkovom čase, ktorý má k dispozícii na ich vybavovanie, logicky v tomto čase nemôže vykonávať úkony v iných veciach.

25. Podľa už citovaného § 122 ods. 1 Trestného zákona sa nekonanie sudcu v jednej z takto pridelených vecí stáva disciplinárnoprávne relevantným konaním, ak bol s ohľadom na okolnosti v danom čase povinný konať práve v tejto veci, a to aj na úkor konania v iných veciach alebo vykonávania iných úkonov. Riešenie kolízie povinností, ktorá vzniká pri nadmernom počte pridelených vecí alebo pri kolízii povinností, je tak v konečnom dôsledku výsledkom pomerovania (váženia) záujmov, ktoré odôvodňujú, aby sudca konal práve v určitej veci, a to aj na úkor iných vecí. Sudca tak musí konať v takých veciach, na ktorých je „väčší záujem“ než na iných. Samozrejme, posúdenie otázky, na čom je väčší záujem, nemôže byť vecou ľubovôle sudcu. To, že na konaní v určitej veci je väčší záujem než na konaní v inej, môže byť odôvodnené samotným zákonom, ak ustanoví, že určité veci sú dôležitejšie než iné; môže tak urobiť výslovne alebo napríklad aj určením lehôt na vybavenie takejto veci. Ak zákon takúto úpravu neobsahuje, musí byť vyšší záujem na veci odôvodnený zmysluplnými (racionálnymi) kritériami vychádzajúcimi z hodnotového nastavenia právneho poriadku. Takými kritériami môžu byť najmä kritériá predmetu konania, ktoré uplatňuje ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov. Tieto kritériá rozoznávajú veci s bežnou rýchlosťou konania, veci s osobitnou rýchlosťou konania a veci s mimoriadnou rýchlosťou konania (tzv. posudzovanie vecí z hľadiska ich významu pre účastníka - stranu). Medzi vecami rovnakej dôležitosti zasa zásadne rozhoduje „vek“ veci, teda čas, ktorý uplynul odvtedy, čo sa v danej veci začalo konanie. Zásadná povinnosť uprednostniť „staršie“ veci pred novšími totiž vyplýva z toho, že čím je konanie dlhšie, tým viac zasahuje do základných práv účastníkov (strán). Spomedzi inak rovnakých vecí je tak zásadne potrebné uprednostniť veci reštančné a medzi nimi zasa veci staršie pred vecami, ktoré na súd napadli neskôr.

26. Ako všeobecné východisko považoval preto disciplinárny senát povinnosť sudcu prednostne konať najmä (i) vo veciach, v ktorých zákon stanovil presnú lehotu, (ii) vo veciach týkajúcich sa maloletých detí a tiež (iii) vo veciach, na ktorých ukončení je vyšší verejný záujem napr. z dôvodu dĺžky konania a intenzívneho zásahu do práv účastníkov. Konečné rozhodnutie sudcu o tom, aké úkony a v akých veciach bude vybavovať najskôr, je tak výsledkom váženia všetkých týchto kritérií. Práve okolnosť, či sudca má alebo nemá v určitom konkrétnom období pridelené tieto tzv. prednostné veci, predstavuje okolnosti vo vyššie uvedenom zmysle, ktoré sú podstatné pre posúdenie jeho nečinnosti v určitej veci ako konania v zmysle § 122 ods. 1 Trestného zákona. Ak mu takéto povinnosti bránili v konaní v určitej veci do tej miery, že v nej s ohľadom na svoj pracovný čas (§ 39 zákona o sudcoch) alebo hranice pracovného nasadenia, ktoré od sudcu možno vyžadovať, konať nemohol, potom nebol povinný v tejto veci konať „s ohľadom na okolnosti“ podľa § 122 ods. 1 Trestného zákona a takéto jeho nekonanie nemožno považovať za disciplinárnoprávne relevantné konanie. Takýmto nekonaním tak sudca neporuší svoju povinnosť podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch, takže ním nespácha ani disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch.

27. Cez tieto všeobecné východiská následne disciplinárny senát zohľadňoval konkrétne okolnosti vecí, v ktorej sa disciplinárne obvinenému kladú za vinu prieťahy v konaní a konkrétnu situáciu disciplinárne obvineného.

28. Na základe vykonaného dokazovania mal disciplinárny senát za preukázané, že disciplinárne obvinený vykonával bežnú trestnú agendu (najmä agendy Nt, Ntt, Pp, T, Tp), pričom v rokoch, v ktorých sa mal dopustiť nečinnosti (2016 - 2020) riadne využíval pojednávacie dni, okrem roku 2020 nebol dlhodobo práceneschopný a jeho výkony boli porovnateľné s inými sudcami v rovnakej agende (bod 12 tohto rozhodnutia).

29. Za tejto situácie potom disciplinárny senát vyhodnocoval skutok, ktorý sa disciplinárne obvinenému kladie za vinu, keďže išlo o špecifickú situáciu, kedy vo veci existovala hrozba premlčania trestného stíhania. Existencia hrozby vážneho následku v podobe premlčania trestného stíhania musí byť podľa disciplinárneho senátu sudcom v trestnom konaní vyhodnotená vždy ako taká priorita, ktorá neznesie odklad. Sudca je preto povinný veci, v ktorých hrozí premlčanie, uprednostniť pred všetkými ostatnými

vecami a urobiť v nich neodkladné úkony. V opačnom prípade sudca koná v rozpore so základným účelom trestného konania, keď súdy majú konať tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia boli podľa zákona spravodlivo potrestaní (§ 1 Trestného poriadku) a rovnako porušuje svoju základnú povinnosť sudcu konať tak, aby neohrozil dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov (§ 30 ods. 1 zákona o sudcoch).

30. Podľa disciplinárneho súdu, ak disciplinárne obvinený vykonávajúci bežnú trestnú agendu, riadne v iných veciach pojednával a rozhodoval, bolo jeho povinnosťou vždy pred týmito úkonmi (minimálne rovnakého registra T) uprednostniť vykonanie úkonov vo veciach, v ktorých hrozilo premlčanie. V posudzovanej veci bol pritom absolútne nečinný skoro štyri roky a na prerušenie plynutia premlčacej doby v tejto veci nebolo nevyhnutné nariadiť pojednávanie či vykonať iný časovo náročný úkon (disciplinárny navrhovateľ uvádza, že postačovala výzva polícii). Na spis bol pritom v roku 2018 výslovne upozornený prokurátorom. Svojou zlou organizáciou práce tak disciplinárne obvinený zavineným konaním spôsobil prietahy v konaní a dopustil sa disciplinárneho previnenia.

31. Podľa disciplinárneho senátu je pritom irelevantné, že posudzovaný spis bol na lehote „zatykač“, pretože je povinnosťou každého sudcu konať tak, aby vo veciach nevznikali prietahy a v trestných veciach kontrolovať plynutie premlčacej doby. Zodpovednosť za tieto povinnosti nemôže byť sudcom prenesená na súdny aparát.

32. Na základe uvedeného disciplinárny senát konštatuje, že ak disciplinárne obvinený v konaní sp. zn. 1T/106/2010 vôbec nekonal skoro štyri roky, čo malo za následok premlčanie trestného stíhania, porušil tak svoju povinnosť sudcu podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch. Podľa § 115a ods. 1 a 2 zákona o sudcoch účinného v čase vytykaných skutkov na zodpovednosť za disciplinárne previnenie stačí zavinenie z nedbanlivosti. Nedbanlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie také konanie sudcu, kedy vedel alebo vedieť mal, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraného dôvodu sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí. Podľa názoru najvyššieho správneho súdu každý sudca má vedieť, že ak nebude vykonávať úkony v jemu pridelených veciach, v týchto veciach môžu vzniknúť prietahy; pre nedbanlivosť nie je nevyhnutná vôľová zložka, teda vôľa určitý následok aj spôsobiť. Disciplinárne obvinený jasne vedel (musel vedieť), aké veci mu boli ako zákonnému sudcovi pridelené a rovnako poznal platnú právnu úpravu upravujúcu premlčanie trestného stíhania. Preto aj mal vedieť, že ak v niektorej z týchto vecí nebude konať, môže v nich vzniknúť neprijateľný prietah s následkom premlčania. Disciplinárne obvinený sa preto dopustil zavineného porušenia povinnosti podľa § 30 ods. 4 zákona o sudcoch.

33. Disciplinárny senát tiež dopĺňa, že podstatou skutku disciplinárne obvineného nebolo, že by ako sudca pracoval málo, ale to, že v konkrétnej veci z dôvodu významne dlhej nečinnosti spôsobil prietahy v konaní, ktoré mali za následok premlčanie trestného stíhania. Rovnaký záver platí aj v súvislosti s argumentáciou disciplinárne obvineného, keď poukazoval na preťaženosť E. X. W. G.. Vzhľadom na to, že disciplinárne obvinený v iných veciach riadne pojednával a rozhodoval (mal preukázateľne časový priestor na konanie vo veciach registra T), ale zlou organizáciou práce neuprednostnil veci prioritné, v ktorých hrozil vážny následok, sa preto dopustil disciplinárneho previnenia.

VI.

Disciplinárne opatrenie

34. Pri ukladaní disciplinárnych opatrení súd prihliada najmä na rozsah a povahu porušenej povinnosti, spôsob konania, následok a mieru zavinenia (§ 117 ods. 6 zákona o sudcoch). V prerokúvanej veci disciplinárny senát prihliadol predovšetkým na povahu porušenej povinnosti, keďže nečinnosť disciplinárne obvineného bola spojená s významne škodlivým následkom, a to premlčaním trestného stíhania a následným zastavením veci. Ako už disciplinárny senát uviedol vyššie, je základnou povinnosťou sudcu v trestnom konaní dohliadať na plynutie premlčacej doby a konať tak, aby k jej uplynutiu nedošlo, a teda aby nebol zmarený primárny účel trestného konania jeho zastavením.

35. Rovnako musel disciplinárny senát zohľadňovať skutočnosť, že disciplinárne obvinený bol uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 31D/21/2022-48 zo dňa 21. marca 2023 pre vznik prietahov pri vyhotovovaní rozhodnutia,

za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie zníženie funkčného platu o 15% na obdobie 3 mesiacov. Podľa § 42 Trestného zákona v spojení s § 4 DSP uložil preto disciplinárny senát disciplinárne obvinenému súhrnné disciplinárne opatrenie, keďže ho odsudzoval za disciplinárne previnenie, ktoré disciplinárne obvinený spáchal skôr, ako bolo disciplinárnym senátom sp. zn. 31D/21/2022 vyhlásené rozhodnutie za iné jeho disciplinárne previnenie. Z toho dôvodu aj zrušil výrok o disciplinárnom opatrení uloženom skorším rozhodnutím pod sp. zn. 31D/21/2022 (§ 42 ods. 1 a 2 Trestného zákona).

36. Disciplinárny senát nemohol pri ukladaní disciplinárneho opatrenia prihliadať na uložené disciplinárne opatrenie (napomenutie) zo dňa 7. augusta 2020 vo veci sp. zn. 5Ds/1/2019. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2020 a podľa § 134 ods. 1 zákona o sudcoch v znení účinnom do 31. decembra 2020 sa disciplinárny postih zahľádzal zásadne jedným rokom od vykonania disciplinárneho opatrenia. Ustanovenie § 133 ods. 1 zákona o sudcoch účinného 30. novembra 2021 predpokladalo výkon rozhodnutia osobitnými opatreniami osobného úradu len tam, kde to bolo potrebné. Zákon teda nepredpokladal osobitný výkon disciplinárneho opatrenia - napomenutia, v dôsledku čoho je potrebné považovať ho za vykonané už tým, že sa sudcovi právoplatne vyslovilo. Na základe toho tak najvyšší správny súd vychádzal z toho, že disciplinárny postih vyslovený týmto rozhodnutím sa zahľadil pred rozhodnutím v tejto veci.

37. Povahu porušenej povinnosti, aj po zohľadnení riadneho plnenia ďalších pracovných úloh disciplinárne obvineným a stavu na E. X. W. G., ako aj to, že ukladal súhrnné opatrenie, považoval disciplinárny senát za tak závažné, že odôvodňovali uloženie najprísnejšieho možného disciplinárneho opatrenia podľa § 117 ods. 1 písm. b) zákona o sudcoch - zníženie funkčného platu o 30% na obdobie troch mesiacov.

VII.

Záver

38. Na základe týchto skutočností najvyšší správny súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. O náhrade trov disciplinárneho konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že disciplinárne obvinenému (ktorého uznal za vinného), uložil podľa § 38 ods. 2 DSP povinnosť nahradiť štátu trovy disciplinárneho konania paušálnou sumou vo výške stanovenej v § 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 434/2021 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov disciplinárneho konania.

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 5:0 (§ 35 ods. 2 DSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu **n i e j e** prípustný opravný prostriedok.